

تعاؤل سیاسی
امیرالمؤمنین علی علیہ السلام با خلفاء

تألیف:
سمیه اکبری فرد

سرشناسه: اکبری فرد، سمیه، ۱۳۶۳ -
 عنوان و نام پدیدآور: تعامل سیاسی امیرالمؤمنین علی علیه السلام با خلفاء/محقق سمیه اکبری فرد.
 مشخصات نشر: تهران: آثار سبز، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۸۰ ص.
 شابک: ۳-۶۶-۸۵۶۶-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۰۵.
 موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - روابط -- خلفای راشدین
 موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I -- ۶۶۱-۶۰۰ Relations with Orthodox Caliphs
 موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - سیاست و حکومت
 موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I -- ۶۶۱-۶۰۰ Politics and government
 رده بندی کنگره: ۷۱۳۹۷ ی ۷۲ الف ۵۴ / BP۲۲۳
 رده بندی دیویی: ۳۹۷/۴۵۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۸۴۵۶۸

معاهده سیاسی امیرالمؤمنین علی علیه السلام با خلفاء

نام نویسنده: سمیه اکبری فرد

صفحه آرمی: طراحی ایرانیان (حمید رضا زاده)

ناشر: آثار سبز

شابک: ۳-۶۶-۸۵۶۶-۶۰۰-۹۷۸

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

ناشر: آثار سبز

فهرست مطالب

۵.....	دعای فرج
۹.....	مقدمه

فصل اول: فضائل و حقانیت حضرت علی (ع)

۱۵.....	فضائل بی انتها
۱۶.....	وارث نام پیامبر صلی الله علیه و اله
۱۶.....	مسرآتین
۱۷.....	قرآن ناطق
۱۷.....	دوراه نجات
۱۸.....	ولی رسول الله (ص)
۱۸.....	فتح یمن
۱۹.....	علی (ع) و اسامه
۱۹.....	تنها راه سعادت
۲۰.....	بحران سیاسی پس از رحلت پیامبر (ص)

فصل دوم: ته‌ما سیاسی

۳۰.....	اعتراض علی (ع) به خلیفه
۳۱.....	بهترین رهنمود
۳۲.....	نتیجه بی‌لیاقتی خلفاء
۳۲.....	دوران سخت
۳۳.....	امداد از اصحاب
۳۴.....	جانشین ظاهری
۳۵.....	مشورت از علی (ع)

فصل سوم: تعامل نظامی

۴۳.....	علت عدم حضور علی (ع) در جنگ‌ها
۴۴.....	ارشاد علی (ع) در جنگ‌ها
۴۴.....	مشارکت اصحاب در جنگ‌ها
۴۵.....	نبرد با روم
۴۶.....	نمونه‌ای از مشارکت در جنگ‌ها

فصل چهارم: تعامل قضایی

۵۱.....	شرب خمر
۵۲.....	دو کودک به هم چسبیده
۵۳.....	ملاک تشخیص پسر و دختر
۵۵.....	زن مجنون
۵۶.....	حد مجازات شرب خمر
۵۶.....	ور کردن با آینه
۵۷.....	حیا عفت زنان
۵۸.....	انص زبان
۵۸.....	اثر وضع
۵۹.....	تأثیر اد نخوار
۶۰.....	عده ازدواج
۶۱.....	ارث
۶۲.....	مدت بارداری

فصل پنجم: تعامل علمی

۶۸.....	خداوند در کجاست؟
۶۹.....	سؤالات مرد یهود
۷۱.....	اعتراف عمر
۷۲.....	مسئله طلاق
۷۲.....	دانشمندان یهود
۷۴.....	دو خواهر کنیز
۷۷.....	نتیجه گیری
۷۸.....	منابع و مآخذ
۸۰.....	آثار دیگر محقق

مقدمه

متعاقب هجرت رسول گرامی اسلام ﷺ در سال دهم هجری، جامعه نوپای اسلامی با حوادث و طغیان‌ها و بی‌نگین و سرنوشت‌سازی مواجه گردید که تأثیر آن در آینده تاریخ اسلام بسیار سائز اهمیت و قابل توجه بود. یکی از اتفاقات نامطلوب که پس از شهادت پیامبر اکرم ﷺ رخ داد، ایجاد بستر مناسب برای بازگشت تفاخر و برتری‌های نژادی و قومی بین مسلمانان بود که به متأثر از خلأ حضور پیامبر ﷺ و شکاف پدید آمده در خصوص تعیین جانشین ایشان در مقام خلافت جامعه اسلامی بود.

ماجرای سقیفه بنی ساعده و روند تصمیم‌گیری پس از جمع در تعیین نخستین خلیفه پس از پیامبر ﷺ، که به وضوح با آنچه رسول اکرم ﷺ در روز غدیر خم در مغایرت و تناقض بود، سبب تشدید این شکاف میان مسلمانان گردید. اوریکه به وصیت پیامبر اکرم ﷺ جامعه عمل پوشیده نشد و مردم با جانشین مناسب شده از سوی خدا و رسولش بیعت نکردند و در شورای تشکیل شده، دیگری را به عنوان جانشین پیامبر اکرم ﷺ معرفی کردند و تا سه خلیفه بعد از آن نیز ادامه داشت.

آنچه در این ماجرا و بحران سیاسی پدید آمد در جامعه اسلامی، حائز اهمیت است برخورد شخصیت امیرالمؤمنین علی (ع) به عنوان جانشین واقعی رسول خدا (ص)، و به حسب ظاهر، غیرمسئول بودن در برابر خلافت و مردم است که مورد بحث خواهد بود.

سید الرحمن سلیمی می‌نویسد:

اگر حضرت علی (ع) نسبت به عمر سوء نیتی می‌داشت یا قلباً از او نااضی بود و او را غاصب حق خود می‌دانست، همواره منتظر فرصتی برای اعاده حق خود می‌شد و برای غاصب حق خود از این فرصت الهی استفاده می‌کرد. آنجا که عمر از سیدنا علی (ع) مشاوره‌ای در مورد رستن خرد برآید، جنگ با ایرانیان خواست او را راهنمایی می‌کرد که شخصاً به میدان برود و در آنجا کشته شود و زمینه برای خلافت وی فراهم آید، اما سیدنا علی (ع) چگونه با دل سوزی و صمیمیت فوق العاده در راستای خیرخواهی عمر و سایر مسلمین می‌کوشد، همانا مشورت او از عمق جان برخاسته و سعادتمندانه چنین پیشنهادی جز از قلب پاک و بی غرض و از مردی بلند همت و اینده نگ صادر نمی‌شود. حقا که علی (ع) چنین بود و این عمل از آزاده‌ای چنین اندک‌گفت‌آور نیست. خداوند او را از سوی اسلام و مسلمین شایسته‌ترین پادشاهان را که به دوستان مخلص خود می‌دهد عنایت فرماید.

اگر سیدنا علی (ع) مخالف حکومت خلفا می‌بود وزیر و همکار آن‌ها نمی‌گردید. در تاریخ ابن اثیر نقل شده که حضرت علی (ع) بهترین

مشاور و خیرخواه عمر و قاضی توانا و حکیمی برای مسائل پیچیده بوده است.

حتی از عمر چنین نقل شده است که گفت:

«لَوْ لَا عَلِيٌّ لَهْلَكَ عُمَرُ»^۱

ترجمه: اگر علی نبود، عمر به هلاکت می‌رسید.

در کتاب حاضر، در ابتدا شخصیت امیرالمؤمنین علی علیه السلام و انگیزه‌هایی که ایشان برای خلافت داشتند و در ادامه انواع تعامل‌های ایشان با خلفاء را مورد تحلیل قرار خواهیم داد. امید است بعد از مطالعه این کتاب شبهاتی از قبیل این سؤالات بی‌جواب نماند.